

Kessler's grondel (*Neogobius kessleri*) nieuw voor Nederland

15 november 2007

Menno Soes, Paul Veenvliet & Dick van Mourik

Inleiding

Op 8-9-2007 ving Dick van Mourik in de Waal bij Brakel twee op rivierdonderpadden lijkende vissen. De vissen werden met een hengel gevangen. Nadat de foto's van één van de vissen op www.waarneming.nl werden geplaatst, werd duidelijk dat het om iets bijzonders ging. Gezien de grote kop met zijn specifieke vorm moest het eigenlijk wel een Kessler's grondel (*Neogobius kessleri*) zijn. Deze soort was al in het Duitse deel van de Rijn gesignaleerd maar nog niet in Nederland. Met ander woorden, het gaat hier om de vangst van een nieuwe soort voor de Nederlandse fauna. Ter bevestiging zijn enkele visexperts geraadpleegd die ervaring hebben met Kessler's grondels. Zij hebben de determinatie aan de hand van de foto's bevestigd.

Determinatie

Kessler's grondel is een bodemvis die 15-20 cm (maximaal 22 cm) groot wordt. Hij kan worden onderscheiden van de rivierdonderpad door de tot een trechtervormige vin samengegroeide buikvinnen. Deze rivierdonderpad wordt regelmatig verward met echte grondels (familie Gobiidae). Naast Kessler's grondel komen in Nederland nog twee echte grondels voor in het zoete water, die eveneens trechtervormig samengegroeide buikvinnen hebben: marmergrondel en zwartbekgrondel. Wanneer de nieuwe RAVON-tabel (Spikmans en Kranenbarg, 2006) wordt gebruikt, kom je met een Kessler's grondel uit op de keuze tussen deze twee soorten. Als snel is dan duidelijk dat het geen van beide soorten kan zijn. De marmergrondel heeft volgens de tabel twee korte buisjes boven de neusgaten en de zwartbekgrondel heeft een grote zwarte vlek in de voorste rugvin.

Deze kenmerken zijn niet goed te onderscheiden op de foto's, echter de Kessler's grondel is ook te herkennen aan een relatief grote kop die duidelijk breder is dan hoog, een relatief brede bek en een het kleurpatroon bestaand uit donkerbruin marmerpatroon op een lichtbruine ondergrond. Een verschil met de zwartbekgrondel is verder de meer getekende staartvin en de meestal geel tot bruin gekleurde buikvinnen (Wiesner, 2003).

Herkomst en opmars

Het oorspronkelijk leefgebied van de Kessler's grondel bevindt zich in de Ponto-Kaspische regio, waaronder de Donaudelta. In 1994 dook de soort op in de Oostenrijkse Donau, waarna ze met een duidelijk opmars is begonnen. In 1999 is ze vervolgens aangetroffen in de Duitse Donau en de Main en tenslotte in 2006 in Rijn in Nordrhein-Westfalen (Staas, 2007). Het is dan ook geen grote verrassing dat de soort uiteindelijk nu ook in Nederland is aangetroffen.

Literatuur

Spikmans, F. J. Kranenbarg, 2006. Herkenning Zoetwatervissen. RAVON, Nijmegen.

Staas, S, 2007. Neue fishart im Rhein. LÖBF-Mitteilungen 4(6): 6.

Wiesner, C, 2003. Eingeschleppte Meeresgrundeln in der Österreichischen Donau – Gefahren und Potenziale. Fischwasser 3/4: 29-31.

Dankwoord

Pavel Jurajda, Vladimír Kováč & Guti Gábor worden bedankt voor de bevestiging van de determinatie. Milorad Mrakovčić en Marko Čaleta stelden Kesslers grondels uit de Donau ter beschikking voor het maken van de tekeningen (fig 3).

Adressen van de auteurs:

Menno Soes

d.m.soes@buwa.nl

0345-512710

Paul Veenliet

paul.veenvliet@zavod-symbiosis.si

++386 41 902 110

Dick van Mourik

dick.vanmourik@freenature.nl

Fig 1 & 2: Kesslers grondel gevangen & gefotografeerd door Dick van Mourik; voor verdere foto's zie www.waarneming.nl

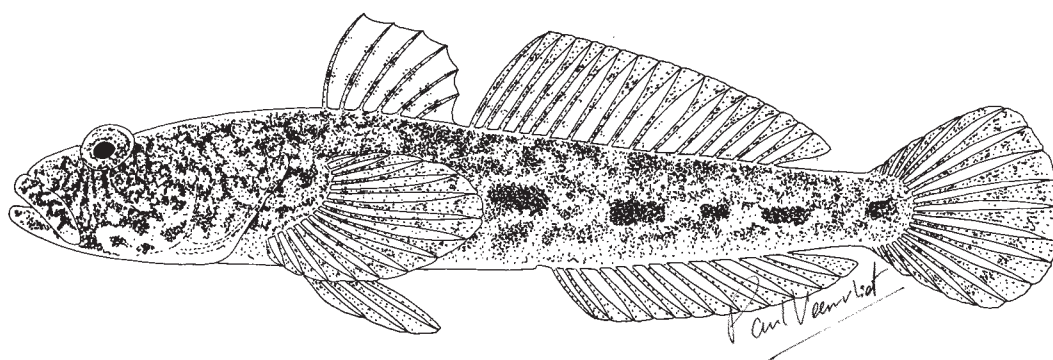

Fig 3: Kesslers grondel, getekend aan de hand van een exemplaar uit de Donau © Paul Veenliet

Waarneming.nl is een werkgroep van de Stichting Natuurinformatie. Met 2,8 miljoen waarnemingen, 230.000 natuurfoto's en meer dan 15.000 ingeschreven waarnemers is het de meest uitgebreide natuurwebsite van Nederland.